

Σύλλογος ΔΕΠ Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αθήνα, Τετάρτη 6 Φεβρουαρίου 2013

Σχέδιο «Αθηνά»

Πρόσφατα δημοσιοποιήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας το σχέδιο «Αθηνά» για την αναδιοργάνωση των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης. Το Δ.Σ. του Συλλόγου Μελών ΔΕΠ του ΟΠΑ έχει τις ακόλουθες προκαταρκτικές παρατηρήσεις:

1. Αν και από το σχέδιο απουσιάζουν πολλά σημαντικά στοιχεία, όπως ο αριθμός επιτυχόντων και πτυχιούχων κατ' έτος και η μέση διάρκεια σπουδών σε κάθε τμήμα, τα δεδομένα που παρατίθενται στο κείμενο του Υπουργείου αναδεικνύουν την τεράστια σπατάλη των προηγούμενων δεκαετιών στον βωμό του τέρατος της πελατειακής λογικής. Η Ελληνική πολιτεία συντηρούσε δεκάδες τμήματα ΤΕΙ, αλλά και ΑΕΙ, στα οποία η συντριπτική πλειοψηφία των «επιτυχόντων» είχε εξαιρετικά χαμηλό βαθμό πρόσβασης, ακόμη και πολύ κάτω της βάσης. Ως κοινωνία πληρώσαμε, και πληρώνουμε, βαρύ τίμημα για την άρνηση της πραγματικότητας. Το βαρύτερο ίσως τίμημα το έχουν πληρώσει οι εκατοντάδες χιλιάδες νέων που σπατάλησαν τα δημιουργικότερα χρόνια της ζωής τους αλλά και τις οικογενειακές οικονομίες σε χαμηλού επιπέδου σπουδές χωρίς προοπτική, συχνά χωρίς ποτέ να πάρουν τον πολυπόθητο τίτλο. Ταυτόχρονα, η σπατάλη αυτή δεν επέτρεψε την ενίσχυση των νησίδων αριστείας που **υπάρχουν** στο Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο και των ακαδημαϊκών μονάδων που παράγουν έργο διεθνούς επιπέδου. Σαν αποτέλεσμα, οι νησίδες αριστείας του Ελληνικού Δημοσίου Πανεπιστημίου αντιμετωπίζουν πλέον άμεσο κίνδυνο εξαφάνισης.
2. Η τεκμηριωμένη και ενδελεχής αξιολόγηση του σχεδίου «Αθηνά» απαιτεί πρόσβαση σε περαιτέρω δεδομένα αλλά και πλήρη γνώση των επιδιωκόμενων τελικών στόχων. Ωστόσο, είναι αδύνατον να μην μας προβληματίσει το, τουλάχιστον νεφελώδες,

μόρφωμα του «Ομόσπονδου Πανεπιστημίου Αδαμάντιος Κοραΐς». Το πρώτο ερώτημα είναι ποιο το όφελος από την ύπαρξη μιας «διοικητικής υπερδομής» επί πέντε ανεξάρτητων ιδρυμάτων. Ποιον θα ωφελήσει άλλο ένα συγκεντρωτικό, υδροκέφαλο, δυσκίνητο και γραφειοκρατικό διοικητικό μόρφωμα; Για το ΟΠΑ είναι ορατός και εξαιρετικά σοβαρός ο κίνδυνος οι συνενώσεις ετερόκλητων ποιοτικά ακαδημαϊκών μονάδων να οδηγήσουν σε υποχώρηση και οριστική εξαφάνιση των νησίδων αριστείας που σήμερα κατορθώνουν να επιβιώνουν και γενικότερα σε πτώση της ποιότητας.

3. Κατά τη γνώμη μας, τα ζητούμενα από την αναδιάρθρωση του χάρτη της ανώτατης εκπαίδευσης πρέπει να είναι αφ' ενός η ενίσχυση και ο πολλαπλασιασμός των νησίδων αριστείας στο Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο και αφ' ετέρου η ενίσχυση των ακαδημαϊκών μονάδων που παράγουν έργο διεθνούς επιπέδου, προς όφελος της κοινωνίας. Αυτοί πρέπει να είναι οι βασικοί στόχοι των αλλαγών. Η ανάγκη για περιορισμό του κόστους δεν πρέπει να καταβαρυνθεί την ποιότητα, διότι το τελικό αποτέλεσμα θα είναι ιδιαίτερα επαχθές και δύσκολα αναστρέψιμο.
4. Δεν έχουμε δει μέχρι σήμερα να υλοποιείται απολύτως κανένα μέτρο στην κατεύθυνση ενίσχυσης της αριστείας στο ελληνικό πανεπιστήμιο και περιορισμού του φαινομένου «brain drain» που φαίνεται ότι λαμβάνει εκρηκτικές διαστάσεις. Για παράδειγμα:
 - α) Η ισοπεδωτική εφαρμογή του μέτρου της μη αναπλήρωσης αποχωρούντων μελών ΔΕΠ —παρά το ότι μεταξύ ακαδημαϊκών μονάδων υπάρχει τεράστια ανομοιογένεια στην αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων με σημαντικές αποκλίσεις, θετικές και αρνητικές, από τα διεθνή πρότυπα— οδηγεί εξαιρετικά ακαδημαϊκά τμήματα σε μαρασμό.
 - β) Στερείται κάθε λογικής το να μην αναπληρώνονται ούτε καν τα μέλη ΔΕΠ που παραιτούνται για να συνεχίσουν την καριέρα τους σε ιδρύματα του εξωτερικού. Δυστυχώς η φυγή αυτή λαμβάνει απειλητικές διαστάσεις, αφού οι αποδοχές του καθηγητή πρώτης βαθμίδας στα ΑΕΙ είναι πια 10% χαμηλότερες από τις αποδοχές του νεοδιοριζόμενου πρωτοδίκη.
 - γ) Υπάρχουν ισχυρά αντικίνητρα για την προσέλκυση στα ελληνικά ακαδημαϊκά ιδρύματα ερευνητικών έργων σε ανταγωνιστική βάση που δεν χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους, με σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά, στα οικονομικά των ιδρυμάτων αλλά και στην ανάγκη για ανατροπή του κλίματος φυγής των Ελλήνων πανεπιστημιακών ερευνητών για ιδρύματα του εξωτερικού.

5. Είναι γεγονός ότι η διασπορά ΑΕΙ, Τμημάτων και Σχολών ανά την επικράτεια ανέδειξε δεκάδες βουλευτές και υπουργούς στο πελατειακό Ελληνικό πολιτικό σύστημα. Αντί να αναλάβει κάποιος την, πολιτική έστω, ευθύνη για αυτή την κατασπατάληση του δημοσίου χρήματος, δυστυχώς στο σχέδιο που ανακοίνωσε το Υπουργείο Παιδείας εξακολουθεί να υπάρχει άρωμα εξυπηρέτησης τοπικιστικών συμφερόντων σε ορισμένες περιπτώσεις.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου

Ο Πρόεδρος

Κώστας Καραμάνης

Ο Γραμματέας

Δαμιανός Χατζηαντωνίου